

Kozmopolitný Rashid

Azda niet lepšieho odborníka na kozmopolitizmus, ako je dizajnér Karim Rashid. Pôvodom štvrtinový Egyptčan, Angličan, Alžírčan a Ír sa narodil v Kaire, vyrastal v Kanade a Anglicku, študoval v Taliansku a žije v New Yorku. Na zozname má hádam všetky renomované značky, navrhuje priestory, produkty aj firemné identity a vo voľnom čase sa baví ako DJ. Ako definuje kozmopolitizmus?

Karim Rashid
dizajnér

Cítite sa ako predstaviteľ kozmopolitného štýlu?

Predovšetkým nemám rád slovo štýl, lebo určovaním toho, čo je štýlové a čo už nie, staviame medzi ľudí hranice. Vzhľadom na moje multikultúrne pozadie som sa vždy cítil ako kozmopolitný. Svet vnímam ako jeden celok a skutočne verím, že jedného dňa sa všetci stretáme bez hraníc. Oddeľovanie prestane byť dôležité a budeme sa vidieť nie cez to, čím sa odlišujeme, ale čo máme spoločné. Nazdávam sa, že v globálnom svete spejeme ku globálnemu človeku, ktorý bude otvorený novým myšlienkam, vnímavý k podnetom, všestranný a prijímajúci.

Niektorí ľudia však, naopak, vnímajú globálnosť ako negatívny jav, ktorý potláča národné črty...

Pravdupovediac, nerozumiem tomu, čo je na národnom svojráze také úžasné. Podľa mňa sa treba národných

nánosov zbavovať. Väčšina z nich už aj tak existuje iba v podobe gýča, mnohé tradície stratili v súčasnosti zmysel, často mali kmeňový pôvod, ktorý je dnes neaktuálny. Preto vlastne tak nástojíme na zachovávaní zvykov, ktorých pôvod si nepamätáme

Bio: Karim Rashid (1960) je dizajnérom produktov aj interiérov. Navrhol niekoľko hotelov a reštaurácií, nábytok pre väčšinu renomovaných značiek a za svoju tvorbu zožal mnoho cien – napríklad za minulý rok sa ich nazbieralo takmer dvadsať vrátane ceny Good Design za stoličku Poly pre Bonaldo a svetidla Cadmo pre Artemide. Jeho diela sú súčasťou 14 múzeí vrátane Múzea moderného umenia MoMA v New Yorku.

a nevieme ich ani poriadne vysvetliť? Čo je zlé na zmene? Preto je minulosť dobrá a neznáma budúcnosť zlá? Uvediem vám príklad: istý čas som bol lektorom na Univerzite umenia vo Filadelfii. Niektorí kolegovia sa vtedy

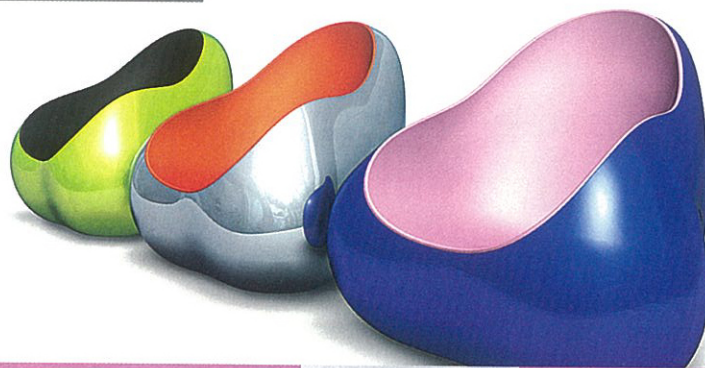
rozčuľovali, lebo sa búrala stará škola a bolo ju treba presťahovať do novej budovy. Úprimne, nerozumiem, prečo sa niekomu zdá zlé uvoľniť starý objekt, keď nová budova má desať poschodí, z ktorých sú napríklad tri venované iba elektronickej hudbe. Predstavte si tie možnosti! Zmena je predsa súčasťou života, zmena JE život! Niečo strácame, ale iné získavame.

Pre vašu tvorbu je typický optimizmus, často jasné, syté farby. Mávate niekedy aj temné chvíle?

Myslím si, že nie. Niekedy, keď som veľmi unavený, cítim, ako mi dochádza energia. No stačí mi poriadne vyspať a zasa idem naplno. Rád vymýšľam veci, zaoberám sa viacerými variantmi... Nazdávam sa, že tvorivosť a hľadanie originálnych nápadov je pre človeka veľmi prospešné.

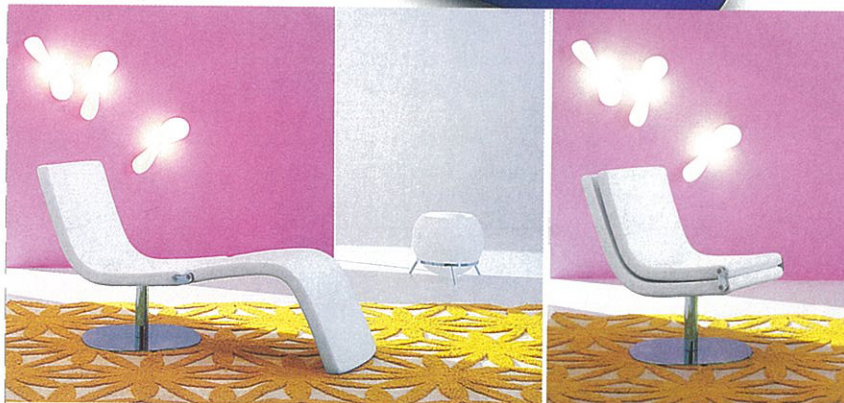

Karim Rashid

Pozeráte sa späť na svoje práce?

Nie, neobzerám sa za projektmi, ani vzťahmi, ani ničím. Nemám rád nostalgické spomínanie, v ktorých minulosť vyzerá vždy ružovejšie, než bola, keď sme ju volali prítomnosť. Pripadá mi ozaj divné velebiť históriu a triasť sa pred neistotou budúcnosti. Čo je zlé na tom, keď nevieme presne, čo sa stane? Mám pocit, že na tom stojí náboženstvo – na strachu z neznáma. Podľa mňa by sme sa mali takýchto strachov zbaviť.

**Sú nejaké tradície, ktorých sa pri-
držate? Oslavujete napríklad Via-
noce?**

Oslavujem sviatky s rodinou, pretože sa teším, že sme spolu, bavíme sa, je-me, ale nie som veriaci a nechcem ujsť pred vlastnou zodpovednosťou. Zdá sa mi, že náboženstvo súvisí so strachom zo smrti, z neznáma, z nekontrolovateľnosti nášho bytia a z predstavy, že ak my sami nie sme pánmi osudu, musí ho riadiť niekto iný. Ja takto svoj život nevidím. Mám rád prítomnosť a rád prežívam napríklad aj moment tohto rozhovoru. Ale to sme sa už dostali ďaleko od bývania a nábytku, však?

**Možno ani nie. Práve ste sa de-
finovali ako svetoobčan a koz-
mopolita.**

Viete, ja skutočne verím, že úlohou dizajnéra je meniť svet okolo nás, aby fungoval lepšie. Kozmopolitný človek nie je ten, kto veľa precestoval, ak sa stále drží svojich zvykov, a ani ten, kto ich iba nahrádza inými, exotickjšími. Gándhí povedal, že ak chce človek zmeniť svet, musí sa sám stať zmenou a ja sa o to snažím. Chcem prispieť k odchýlke v používaných predstavách a v myslení. Chcem zmeniť svet. Na lepší. ■

Verím, že úlohou
dizajnéra je meniť
svet na lepší.